

تاثیر حسابداری مدیریت و شاخصهای ارزیابی عملکرد در ارائه وضعیت شرکت به ذینفعان

دکتر جواد عین آبادی

استادیار گروه حسابداری و مالی، موسسه آموزش عالی الکترونیکی ایرانیان، تهران، ایران.
javadeinabadi@gmail.com

جواد پروانه پور

دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی مالی و مدیریت ریسک، موسسه آموزش عالی الکترونیکی ایرانیان، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).
javadparvanehpour@gmail.com

چکیده

حسابداری مدیریت یک بخش نوظهور در حسابداری بوده که استفاده از آن به سرعت در حال گسترش می‌باشد. در شرایط اقتصادی این روزهای کشورمان و دنیای امروز، استفاده از اطلاعات حسابداری مدیریت در تصمیم‌سازی مدیران و ذینفعان نقش بسزایی خواهد داشت. اما گزارشات حسابداری مدیریت در شرایط فعلی بیانگر تمام واقعیت‌های سازمان نمی‌باشد و نمی‌تواند انحرافات احتمالی را به طور صریح و روشن در اختیار تصمیم‌گیرندگان سازمان قرار دهد. دلیل آن عدم ارائه گزارشات غیرمالی همراه اطلاعات مالی از تمام سطوح سازمان می‌باشد. گزارش‌های مالی که با اطلاعات، معیارها و شاخص‌های غیر مالی همراه باشد، نقش مهمی در کمک به مدیریت در استفاده صحیح از منابع و سرمایه‌های سازمان ایفا خواهد کرد. عدم آموزش به ذینفعان داخلی و خارجی و همچنین مدیران و حسابداران در خصوص تاثیرات گزارشات حسابداری مدیریت و همچنین عدم وضوح و اطمینان از نتایج این گزارشات در نزد مدیران سازمان و مقاومت‌های احتمالی کارکنان در چگونگی برخورد مدیران با نتایج اطلاعات و داده‌های حسابداری مدیریت، بزرگترین چالش سازمان‌ها در ارائه اطلاعات این بخش از حسابداری در سازمان می‌باشد. در همین راستا این پژوهش سعی داشته با کمک از جامعه آماری شامل حسابداران ارشد، مدیران مالی، مدیرانی فنی و مهندسی و میانی نقش شاخص‌های غیرمالی، بودجه و تطبیق بودجه، سیستم‌های جامع (ERP) و کدینگ حسابداری را تدوین گزارشات حسابداری مدیریت بررسی و استفاده از شاخص‌های غیرمالی سطوح سازمان و فرآیند ممیزی آنرا را بررسی نموده و در نهایت ارائه این داده‌ها را راهگشای مدیران در ارائه نتایج عملکرد خود به ذینفعان سازمان و تصمیم‌سازی ایشان می‌داند.

واژگان کلیدی: حسابداری مدیریت، شاخص‌های ارزیابی، فرهنگ سازمانی.

مقدمه

مدیریت دانش به عنوان یک عامل تعیین کننده در معرفی یک شرکت به عنوان سازمانی موفق بیان می‌شود چرا که به سازمانها در ایجاد محیط‌های خارجی بلندمدت کمک می‌کند. از اوایل قرن بیست و یکم تمرکز سازمان‌ها بر مدیریت دانش آغاز و در زمینه نتایج و بررسی‌ها در حسابداری مدیریت بسیار حائز اهمیت گردید. در نتیجه نتایج بررسی‌های گذشته نشان داده شد که سازمان‌هایی که کنترل مداوم دانش را با فعالیت‌های تجاری خود ادغام می‌کنند، مسیر دستیابی به موفقیت را هموارتر ادامه خواهند داد (دایان، ۲۰۱۷).

اطلاعات مجموعه ای از داده های طبقه بندی شده قابل تفسیر است که نقش اصلی را در تصمیم گیری داشته و همچنین به عنوان دارایی نامشهودی که عدم اطمینان در مورد رویدادهای آینده را کاهش خواهد داد، تعریف شده است (لوکاس ۱۹۷۸).

با توجه به وضعیت اقتصادی دو دهه اخیر تاثیر حسابداری مدیریت در سازمانها قابل عمل می باشد. اقدامات دولت در مورد خصوصی سازی، بازار سرمایه، وضعیت تولید، ساختار سازمانی، استفاده از فناوری اطلاعات، موجب افزایش نقش حسابداری مدیریت در بنگاههای اقتصادی شده است (جانسون، ۲۰۱۱).

با توجه به تغییر شرایط و ساختار سازمانها بسیاری از شرکتها به دنبال استفاده و پیاده سازی حسابداری مدیریت بوده و بر همین اساس با تعیین چشم انداز و اهداف سازمانی به معرفی دیدگاهها و اهداف اقتصادی سازمان اقدام نموده اند اما استفاده مناسب از حسابداری مدیریت، نیازمند مشخص شدن اهداف درون سازمانی است. تعیین ریسکهای سازمانی و مدیریت آن، بودجه ریزی و پیش بینی عملکرد سازمان، بررسی عملکرد سازمان به همراه شناسایی بحرانها و نقاط ضعف و چگونگی برنامه ریزی در خصوص گذر از آن از نتایج استفاده از گزارشات حسابداری مدیریت می باشد. همچنین استفاده از شاخصهای مالی و حسابداری در کنار سایر گزارشات مالی نقش موثری در معرفی وضعیت شرکت و عملکرد مدیران در طول دوره مالی به ذینفعان سازمان خواهد داشت.

حسابداران مدیریت نیاز به استفاده از تحلیل های پیشرفته تر دارند. در اکثر سازمانها، امور مالی به دلیل جمع آوری اطلاعات عملکرد سایر بخشهای سازمان در ارائه گزارش و ارزیابی عملکرد پیشتاز است و در حال حاضر میتواند بعنوان شریک تجاری و یا روشنگر مسیر معرفی شود. این تغییر با بهره گیری و بکار گیری تکنیکها و استفاده از فناوریهای نو و تازه امکان پذیر شده است. پیشرفتهای تکنولوژی و اطلاعاتی، شرکتها را به استفاده از تکنیکهای تحلیلی جدید سوق خواهد داد (المیری، ۲۰۱۹).

در این خصوص توجه به ساختار سرفصلهای حسابداری، شاخصهای مالی و سازمانی، بودجه ریزی و تطبیق بودجه با عملکرد، وجه تمایز سازمانهایی که به برندسازی، ثروت آفرینی، گام در مسیر تعالی و از همه مهمتر تداوم فعالیت و افزایش اعتبار ذینفعان سازمان اهمیت فراوانی قابل می باشد.

حسابداری مدیریت، اهمیت، اهداف و تحولات تاریخی:

انجمن حسابداران خبره آمریکا، حسابداری مدیریت را اینگونه تعریف کرده است حسابداری مدیریت عبارت است از فرایند شناسایی، اندازه گیری، جمع آوری، تجزیه و تحلیل، تدارک، مشارکت و ارتباط با اطلاعات مالی مورد استفاده مدیریت در برنامه ریزی، ارزیابی و کنترل عملیات داخل سازمان می باشد. حسابداری مدیریت همچنین تهیه گزارشهای مالی برای گروههای غیر مالی و داخلی مانند سایر اشخاص، سازمانهای قانون گذار و مراجع مالیاتی را شامل می شود.

به بیان مؤسسه حسابداران رسمی امریکا حسابداری مدیریت در عمل به گسترش در سه حوزه زیر می انجامد:

۱- مدیریت راهبردی؛ ارتقای نقش حسابدار مدیریت به عنوان یک شریک راهبردی در سازمان.

۲- مدیریت عملکرد؛ توسعه عملکرد تصمیم گیری و مدیریت عملکرد سازمان.

۳- مدیریت ریسک؛ مشارکت برای شناسایی، اندازه گیری، مدیریت و گزارشگری ریسکها و دستیابی به اهداف سازمان.

از دیدگاه لاتور و هرنگرن، حسابداری مدیریت با تجزیه و تحلیل و اندازه اطلاعات مالی و غیر مالی به مدیران در تحقق اهداف سازمان یاری رسانده و به آنها اجازه میدهد تصمیمات بهتری در مورد تحقق اهداف سازمان و آینده شغلی خود بگیرند.

انجمن حسابداران خبره در تعریف حسابداری مدیریت این گونه بیان می‌کند: شناسایی، اندازه‌گیری، انباشت، تجزیه و تحلیل، آماده سازی و تفسیر اطلاعات به مدیریت جهت برنامه‌ریزی، ارزیابی و کنترل واحد تجاری و پاسخگویی در برابر منابع یاری می‌رساند.

در این دانش ابتدا به جمع آوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل فعالیت های مختلف سازمان پرداخته می شود و در نهایت این اطلاعات جهت تصمیم‌گیری و تصمیم سازی در اختیار مدیران شرکت قرار می‌گیرد.

ویژگی‌های حسابداری مدیریت

شکی نیست که حسابداری مالی بر هزینه‌هایی که به واسطه دارایی‌های سازمان ایجاد می‌شود تاکید دارد و جهت استفاده ذینفعان خارج سازمان می‌باشد، در حالی که حسابداری مدیریت سودآوری، پیش بینی مالی، تجزیه و تحلیل محصول جدید، ارزیابی هزینه‌ها، تجزیه و تحلیل بودجه را که برای استفاده مدیران و ذینفعان داخلی سازمان تهیه و تدوین می‌نماید، به طور حتم در تدوین و تهیه گزارشات مالی نیز نقش قابل توجهی را ایفا می‌نماید.

ارائه اطلاعات مالی بایستی در بهترین زمان ممکن و همراه با نمودارهای مختلف، پیش بینی ها و تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی در اختیار مدیران سازمان قرار گیرد. آگاه بودن مدیران از وضعیت مالی و غیرمالی سازمان به طور حتم نقش موثری در تصمیم‌گیری‌های سازمان ایفا خواهد نمود.

استراتژی شناسایی مشکلات و رفع موانع از اطلاعاتی است که توسط حسابداری مدیریت تهیه شده استخراج خواهد شد. امروزه حوزه مسئولیتی حسابداری مدیریت از کنترل هزینه تا سطح شرکای سازمان ارتقا و آن‌ها را در تصمیم‌گیری‌های استراتژیک سازمان‌ها دخالت داده است. به بیان دیگر در سازمان‌های امروزی، نقش حسابداران مدیریت به عنوان مشاور و از اعضای مهم تیم‌های مدیریتی که در تصمیم‌گیری‌ها اعم از استراتژیک یا عملیاتی حضور دارند، تغییر یافته است (سیگال و همکاران، ۲۰۰۳).

در نهایت تصمیم‌گیران یک کسب و کار بر عهده مدیران آن می‌باشد لذا با استفاده و تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی و غیر مالی ارائه شده توسط حسابداری مدیریت ضمن پیش بینی ریسک‌های احتمالی عوارض نامطلوب را پیش بینی و با اتخاذ تصمیمات صحیح در نهایت سودآوری بیشتر را برای ذینفعان سازمان و در نهایت تداوم فعالیت سازمان را پیش بینی می‌نمایند.

مبانی نظری و ادبیات پژوهش

پیشینه پژوهش

اطلاعات به داده‌هایی گفته می‌شود که به شکلی معنادار و مفید برای انسان‌ها شکل گرفته‌اند. یک سیستم اطلاعاتی را می‌توان از نظر فنی به عنوان مجموعه‌ای از اجزای مرتبط با یکدیگر تعریف کرد که اطلاعات را برای حمایت از تصمیم‌گیری و کنترل در یک سازمان جمع‌آوری (یا بازیابی)، پردازش، ذخیره و توزیع می‌کند. سه فعالیت در یک سیستم اطلاعاتی شامل کنترل عملیات، تجزیه و تحلیل مشکلات و ایجاد محصولات یا خدمات جدید اطلاعاتی را تولید می‌کند که یک سازمان برای تصمیم‌گیری به آن نیاز دارد (لاودن، ۲۰۱۴).

جدول (۱): پیشینه پژوهش

نویسندگان	تعاریف
الدلاوی و رامو (۲۰۲۰)	این مطالعه در صنعت نفت عراق نشان می دهد که اطلاعات حسابداری توانایی افزایش مدیریت عملکرد سازمان را دارد. این یافته ها رهنمودهایی را به سیاستگذاران ارائه می دهد که آنها باید بر روی سیستم اطلاعات حسابداری تمرکز کنند که عملکرد سازمانی را افزایش می دهد. همچنین بیان می نماید باید از کسانی که می توانند عملکرد مدیریت را بهبود بخشند کمک بگیرند.
ترانگ هوین دو و همکاران (۲۰۲۰)	یافته ها این مقاله نشان می دهد که بین دامنه وسیع استفاده از اطلاعات حسابداری مدیریت، ابعاد بازارگرایی (تولید اطلاعات، انتشار اطلاعات، و پاسخگویی) و عملکرد شرکت های گردشگری در ویتنام رابطه وجود دارد. به طور خاص، استفاده از اطلاعات حسابداری مدیریت گسترده، فعالیت های موثر بازارمحور را ارتقا می دهد و در نتیجه عملکرد شرکت های گردشگری را بهبود می بخشد. علاوه بر این، استفاده از اطلاعات حسابداری مدیریت تأثیر مثبتی بر عملکرد مشاغل گردشگری ویتنامی دارد.
فائز سعید (۲۰۱۶)	این تحقیق تأثیر کیفیت سیستم اطلاعات حسابداری بر کیفیت اطلاعات حسابداری را بررسی می نماید. نتایج این بررسی ادبیات نشان داد که کیفیت سیستم های اطلاعات حسابداری بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر بسزایی دارد. همچنین امکان اطلاعات حسابداری با کیفیت بدون سیستم اطلاعات حسابداری با کیفیت وجود ندارد.
ویدیا آستوتی (۲۰۱۵)	اخلاق، فرهنگ سازمانی و محیط کسب و کار بر کاربرد سیستم های اطلاعات حسابداری مدیریت تأثیر می گذارد. همچنین بیان می کند که سیستم اطلاعاتی باید داده ها را جمع آوری و به اطلاعات با کیفیت تبدیل کند که این اطلاعات پیش نیاز دستیابی به اهداف تجاری شرکت است و بدیهی است که در صورت نبود سیستم های اطلاعات حسابداری کیفیت اطلاعات حسابداری وجود ندارد.
فریدون رهنمای رودپشتی، احمد گودرزی (۱۳۹۲)	در این مقاله با تبیین مفاهیم حسابداری مدیریت انتقادی به بررسی رویکردهای حاکم بر حسابداری بر اساس دیدگاه های حاکم بر حسابداری مدیریت انتقادی شامل دیدگاه اقتصاد سیاسی، فوکو و هابر ماس مورد بررسی قرار می گیرد. نتایج مطالعه نشان می دهد که حسابداری مدیریت انتقادی با تمرکز بر تغییر در رویکردهای حسابداری مدیریت ناشی از عوامل اساسی را روابط اجتماعی، سیاسی و اقتصادی در هر جامعه، نقش قدرت دانش و درک سیستمها می داند.
جواد شکرخواه، محمود قربانی، هادی فلاح (۱۳۹۳)	در این پژوهش از طریق آزمون شناسایی عوامل مربوط در تصمیم گیری به بررسی کیفیت تصمیم گیری حسابداران مدیریت و رابطه آن با میزان تجربه کاری پرداخته شده است. همچنین تقویت مهارتهای فکر کردن، گوش کردن، تحلیل حل مساله و در نهایت تنظیم گزارشهای مدیریتی از اصول مهم آموزش حسابداران میباشد.
فریدون رهنمای رودپشتی، بهمن بنی مهد، سید جعفر میرسعیدی (۱۳۹۳)	مدل نموداری این مقاله به ما نشان می دهد حسابداری مدیریت در جوامعی رشد می نماید که در آن جوامع، ابتدا مفاهیم مدرنیته رشد نماید. در جوامع مدرن این تفکر مدرن بوده است که موجب رشد حسابداری مدیریت شده است. بسط تفکر مدرن و مفاهیم مدرنیته در حوزه اقتصاد از جمله خصوصی سازی اقتصاد و تفکیک مالکیت از مدیریت، پیوستن به بازارهای جهانی و امثالهم از جمله پیشنهادات قابل ارائه به کشورهایی که حسابداری مدیریت در آن جوامع توسعه نیافته است می پردازد. هم چنین مبنای تئوریک این تکنیک ها را بر اساس اصول مدرنیته مشخص می سازد و مبنای وجودی حسابداری مدیریت، مفاهیم مدرنیته می باشد.
علی شیرزاد و ریحانه حقیقی (۱۳۹۴)	این مقاله به دنبال تعیین نقش حسابداری مدیریت در قرن ۲۱ بوده و ظهور اطلاعات مالی را به عنوان یک مزیت رقابتی به حساب می آورد. تغییر ماهیت رقابت و از بین رفتن سیستم سنتی و ظهور بخشهای جدید مهمترین تغییری است که در عصر اطلاعات رخ داده است که محرک های اصلی این تغییر در فعالیت اقتصادی، منجر به موج جدیدی از نوآوری ها در حسابداری مدیریت و سطح جدیدی از تقاضا

برای استفاده از توانایی ها و قابلیت های حرفه حسابداری مدیریت شده است. امروزه حسابداران مدیریت خود را به عنوان عضو اصلی تیم استراتژیک دانسته که از توانایی ها و قابلیت هایشان در مدیریت اطلاعات و نیز تحلیل ها استفاده می نمایند تا ظرفیت های سازمان هایشان را توسعه و از آن ها حفاظت نمایند. بقا مربوط به افرادی خواهد بود که از بهترین قابلیت های تحلیلی برخوردار باشند.	
مطابق با نتایج پژوهش پیشنهاد میگردد به منظور شکوفایی و رشد حرفه، بازیگران و فعالان تأثیرگذار بر حسابداری مدیریت، متناسب با پیشرانهای پژوهش، برنامه ریزی و اقدامات اجرایی بلندمدت از جمله افزایش مهارتهای ارتباطی، تحلیلی، ارتباط با دانشگاه های مطرح، کیفیت محور شدن آموزش و ... برای آینده حسابداری مدیریت تدوین و اجرا نمایند.	جعفر باباجانی و همکاران (۱۳۹۶)
این مقاله بیان میدارد که آشفتگی های اقتصادی جهان حرفه حسابداری را با انتقادات زیادی همراه کرده بود لذا حسابداران مدیریت با نقش ها و چالش های جدیدی مواجه می شوند و موقعیت حسابدار مدیریت را از کنترل کننده مخارج گرفته تا شرکای تجاری متحول کرده است. برای شراکت کسب و کار موفق، باید دائما دانش را در حوزه های مختلف پیش برد و مهارت های برقراری ارتباط را بهبود بخشید تا بتوان با و خارجی و همه سطوح سازمان ارتباط برقرار نمود. حسابداری با رفع نیازهای اندازه گیری فعالیت اقتصادی و مالی و انتقال این اطلاعات به جامعه، به جایگاه فعلی خود به عنوان یک حرفه تکامل یافته دست پیدا کرده است. جامعه اطلاعات محیطی از سازمان ها می خواهد و حسابداران باید اطلاعات اکولوژیکی مورد نیاز را به طرف های ذینفع منتقل نماید.	وحید محمدرضاخانی؛ و محمدسلیمانی (۱۳۹۶)
این پژوهش حرفه ای شدن را از تحولات جدید در حسابداری مدیریت بیان می دارد. در گذشته مدیریت به عنوان یک فرمان و ساختار کنترل به کار برده میشد که هرگونه تصمیم در آن، در رأس اتخاذ می شد. با کمک حسابداری مدیرین گزارش های غیرمتمرکز و ساختار تصمیم گیری نیز توسعه یافته است. امروزه سازمان ها با چالش ها و گزینه های چندگانه مواجه هستند و از این رو نیاز است که حسابداران مدیریت وارد عمل شده و به عنوان بخشی از یک تیم در سطحی از آن فعالیت نمایند.	محمدرضاوطن پرست و همکاران (۱۳۹۷)
در این مقاله به ارتباط بودجه بندی و حسابرسی عملکرد با حسابداری مدیریت پرداخته و بیان میدارد حسابرسی عملکرد زمانی نتیجه لازم را به بار خواهد آورد که تکنیکهای حسابداری مدیریت به درستی صورت پذیرد چرا که اصول، معیارها و تکنیکهای حسابداری مدیریت به گونه ای است که علاوه بر ایجاد امکان نظارت مؤثر در اجرای عملیات، پیش زمینه های تحقق اهداف را فراهم میسازد و بنابراین سنجش مؤلفه های اساسی حسابرسی عملکرد و بودجه بندی در محیط سنتی انتظارات لازم را برآورده نخواهد کرد.	سید امیر رضا ذاکر و کریم نخعی (۱۴۰۰)
هدف این پژوهش طراحی الگو و تعیین نقش واسطه ای فنهای حسابداری مدیریت بر رابطه بین کنشگران سازمانی و عملکرد مالی شرکتهای تولیدی است. حسابداری مدیریت با ارائه اطلاعات با چشم انداز گسترده، دارای جهت گیری آینده است و منجر به پویا شدن توانایی مدیران و ایجاد مزیت رقابتی میشود. بنابراین، تعامل کنشگران سازمانی و استفاده تعاملی و تشخیصی از فنهای حسابداری مدیریت بر روی عملکرد سازمان تاثیر مثبت دارد. اهمیت این یافته ها این است که، به مدیران کمک میکند تا با بررسی شبکه کنشگران و تاثیر آنها بر عملکرد مالی بتوانند ساختارهای سازمانی و به طور کلی عوامل موثر انسانی و غیرانسانی موثر بر عملکرد مالی را شناسایی کرده و آنها را تقویت نمایند و در عین حال نقش اطلاعات سیستم حسابداری مدیریت بر رابطه عوامل انسانی و غیرانسانی تاثیرگذار بر عملکرد مالی را مورد بررسی قرار دهند.	محمد نمازی و بهنام کرمشاهی (۱۴۰۰)
نتایج پژوهش نشان داد که استفاده از ابزارهای نوین حسابداری مدیریت بر عملکرد شرکت تاثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین، یافته های پژوهش حاکی از آن است که سه فاکتور اقتضایی شامل رقابت بازار، عدم اطمینان محیطی و اندازه شرکت رابطه بین استفاده از ابزارهای نوین حسابداری مدیریت با عملکرد شرکت را به طور معنی دار و مثبتی تعدیل میکنند. بر اساس این تحقیق که بر روی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام گرفته است سازگاری سیستم حسابداری مدیریت سازمانها با	شیرمحمد یعقوبیان، بابک جمشیدی نوید، مهرداد قنبری، آرش نادمی (۱۴۰۰)

شرایط محیطی را بررسی نموده است. این تحقیق توجه مدیران به گزارشات حسابداری مدیریت، و توجه حسابداری مدیریت به گزارشات اقتضائی در کنار گزارشات مالی را عامل حفظ قدرت رقابت در بازار و بقای شرکت در محیط اقتصادی متلاطم کشور را مورد توجه قرار می‌دهد.	
در این مقاله به بررسی تاثیر معنادار مؤلفه های حسابداری مدیریت از جمله استراتژی سازمان، تحلیل و ارزیابی و بهبود، کیفیت و فعالیت و ... بر مؤلفه های حسابداری مدیریت استراتژیک از جمله تجزیه و تحلیل سودآوری مشتری در طول عمر، تجزیه و تحلیل سودآوری مشتری، ارزیابی عملکرد و هزینه رقبا و ... پرداخته و همچنین در مقایسه تاثیر معنادار مؤلفه های حسابداری مدیریت با مؤلفه های ویژگیهای حاکمیت شرکتی از جمله مؤلفه برنامه آتی و استخدام، معاملات و اظهارنظر، منابع اطلاعاتی و ماکیت و ... بررسی نموده و به ارتباط معنادار این مولفه ها می‌پردازد.	محمد رضا سحری زهرا پورزمانی (۱۴۰۱)
در این مقاله تحقیقات در زمینه حسابداری مدیریت را بر اساس تنوع روش شناختی آن که شامل تحقیقات تفسیری، تحقیقات انتقادی و تحقیقات کارکردگرایانه و اثبات گرایانه سنتی است، مشخص نموده. این مطالعه مروری بر حوزه تحقیقات حسابداری مدیریت در حوزه پارادایم تفسیری (ساختارگرایی و تعامل گرایی نمادین) داشت. هدف تحقیق تفسیری را درک جهان اجتماعی می‌داند. در نتیجه، این جریان تحقیق مبتنی بر این دیدگاه است که شیوه های حسابداری به طور اجتماعی ساخته می‌شود و توسط افراد قابل تغییر است. بر همین اساس فن‌آوریها و فنون حسابداری و کنترل، با امور اجتماعی آمیخته شده اند.	حمیدرضا ملک حسینی، مهدی عربصالحی، داریوش فروغی (۱۴۰۰)
این مقاله بیان می‌دارد که تاثیر ابزار های نوین حسابداری مدیریت بر شاخص ارزش افزوده اقتصادی مثبت و برابر است. لذا بکارگیری ابزار های حسابداری مبتنی بر ارزش توانسته باعث بهبود عملکرد شرکت در رقابت با سایر شرکتها شود. شرکتها ناچار به گرفتن تصمیمات به موقع و حیاتی در راستای سودآوری بالاتر و ایجاد توانایی رقابت بوده و لذا حسابداری مدیریت یکی از مهمترین ابزارهای تصمیم گیری خواهد بود.	عشرت نظام پور، محمد جابگر عسکری شاهم آبادی (۱۴۰۱)
این مقاله با مطالعه بر روی شرکتهای عضو بورس اوراق بهادار نشان می‌دهد که استفاده از تکنیک های حسابداری مدیریت استراتژیک در رسیدن به اهداف سازمانی تاثیر مثبت دارد. همچنین این شرکت ها در صورت استفاده از این تکنیک ها می‌توانند مزیت هایی از قبیل کنترل بهتر هزینه های تولید، پیشبرد بهتر برنامه های تعیین شده آتی، پردازش بهتر برآورد عملکرد های شرکت و در نهایت بهبود فرآیند تصمیم گیری را کسب نمایند.	میرصابر سیدمجاور (۱۴۰۱)
در این تحقیق به ارتباط فرهنگ نتیجه گرا و حسابداری مدیریت استراتژیک به عنوان یکی از سیستمهای تهیه اطلاعات برای تصمیم گیری پرداخته است. پیاده سازی و اجرای روشهای مناسب فن های حسابداری مدیریت استراتژیک در شرکتهای ایرانی موجب تداوم ماندگاری می‌باشد. همچنین ارتقا فرهنگ سازمانی با محوریت فرهنگ نتیجه گرا و همچنین با رویکرد رقابتی، نتیجه محوری و بهره‌وری در شرکتهای عضو بورس اوراق بهادار تهران، متاثر از فنون حسابداری مدیریت استراتژیک بوده اند.	حسن سجادی، حمیده اثنی عشری، اکبر شاکری (۱۴۰۲)
نتایج حاصل از پژوهش بیان گر این است که تأثیر همگرایی توانمندی حسابداران با چارچوب صلاحیت حسابداری مدیریت بر معیارهای نسبت دارایی، حاشیه سود خالص، حاشیه سود عملیاتی، بازده سهم، نسبت پوشش بدهی، نسبت مالکانه، نسبت قیمت به سود هر سهم معنادار است.	فرید شیخ باقری، و همکاران (۱۴۰۳)

در این خصوص سوالاتی نیز مطرح می‌باشد:

- چگونه گزارشات حسابداری مدیریت را از قالب سنتی تهیه صورت‌های مالی خارج و نتایج عملکرد سازمان را به ذینفعان ارائه نمود؟
- چگونه میتوان فرآیند شاخص گذاری حسابداری مدیریت را ایجاد نمود؟
- حسابداری مدیریت چگونه می‌تواند نتایج عملکرد غیر مالی را شاخص گذاری و ارائه نماید؟
- سیستم‌های جامع یا ERP چه نقشی در ارائه گزارشات حسابداری مدیریت ایفا می‌نماید؟
- کدینگ مالی یا سرفصل‌های حسابداری چه تاثیری در ارائه گزارشات حسابداری مدیریت دارد؟

هدف این مقاله دستیابی به پاسخ این سوالات است.

بررسی های انجام شده در زمینه دلایل موفقیت سازمان های پیشرفته، اهمیت وجود یک سیستم حسابداری مدیریت قوی در راه دستیابی به اهداف سازمانی را نشان می دهد، به نحوی که این سیستم با تهیه اطلاعات مورد نیاز مدیران، پیش بینی تولید محصولات با قیمت مناسب و با کیفیت بالا، تحویل به موقع و نوآوری در ارائه خدمات مطابق با توقعات مشتریان یاری می رساند (حجازی و فتوحی، ۱۳۸۸)

مبانی نظری

اگر چه از دیدگاه مالی یک رویداد پولی بایستی قابلیت شناسایی و اندازه گیری را داشته باشد، ولی انجمن حسابداران امریکا اعلام داشته که واحد پولی تنها معیار اندازه گیری یا ارزشگذاری نمی باشد، و این پذیرفته شده است که حسابداری بایستی با معیارهای گوناگونی برخورد داشته باشد (فلام هولتز، ۱۹۷۶).

ادبیات نوین حسابداری مدیریت بر استفاده از معیارهای غیر مالی به عنوان ابزاری برای غلبه بر ناکارایی های نسبت داده شده به معیارهای مالی تاکید دارد و در واقع معتقد است که معیارهای غیرمالی باید در کنار معیارهای مالی استفاده شود (خانی و احمدی، ۱۳۹۱).

در حسابداری منظور از شناسایی، فرآیند ثبت یک رویداد مالی می باشد. بنابراین، در ابتدا بایستی به این مهم اشاره نمود که چه رویدادی در رابطه با عملکرد شرکت، رویداد مالی محسوب خواهد شد. نکته قابل توجه این است که از دیدگاه حسابداری و مالی رویدادی که قابلیت شناسایی نداشته باشد، به هیچ وجه قابل اندازه گیری نخواهد بود. در واقع خروجی اصلی حسابداری اندازه گیری رویدادهای مالی و چگونگی گزارشگری و افشاء آن است. از طرف دیگر حسابداری ماهیت تاریخی داشته و به شناسایی رویدادهایی که اتفاق افتاده اند، می پردازد (پروانه پور و خلفی، ۱۴۰۱).

درست همانند حسابداری محیط زیست و حسابداری منابع انسانی، استفاده از شاخص های غیرمالی به دلیل اهمیت آن برای ذینفعان سازمان در تصمیم گیری استفاده کنندگان از صورت های مالی نقش بسیار مهمی دارد (پروانه پور و خلفی، ۱۴۰۱).

حسابداری مدیریت علاوه بر ارائه گزارشات و شاخص های مالی بایستی توانایی تبدیل شاخص های غیرمالی به واحد اندازه گیری جهت ارائه به مدیران سازمان را ایجاد نماید.

رابطه بین مدیریت عملکرد و سیستم اطلاعات حسابداری توسط مطالعات مختلف با شواهد کمی ارائه شده است، هر چند موضوعی را که می تواند در مطالعات مختلف مورد توجه قرار گیرد ارتباط مهمی را در میان همسویی سیستم اطلاعات حسابداری و مدیریت عملکرد برشمرده است، مورد توجه قرار دهد (حسین، ۲۰۱۹).

رویه های جاری حسابداری به ثبت معاملات در سازمان ها مربوط می شود، در حالی که سیستم های جامع یک دیدگاه گسترده تر از حسابداری است که با موفقیت در کنترل ها، تکنیک ها و روش های صنعت فناوری اطلاعات ترکیب شده است (بودیارتو و همکاران، ۲۰۱۸) نرم افزار برای به کارگیری بهتر سیستم حسابداری برای تشخیص عوامل مختلف حاکم بر سازمان ها استفاده می شود. اگرچه راه ساده تر چنین نرم افزاری بازیابی داده های مربوط به صورت های مالی، گزارش دهی داخلی و قابلیت های تحلیل روند است، در حالی که پیشرفت در AIS پایان وسیع تری را برای تجزیه و تحلیل سازمان ها از جنبه های مختلف باز کرده است که مدیریت عملکرد و سنجش عملکرد برخی از آنها هستند (سوسانتو و مریانی، ۲۰۱۹).

حسابداری مدیریت، به عنوان دانشی که در مسیر رشد قرار گرفته است، همواره از ابعاد گوناگون با محیط بیرونی و جامعه در ارتباط و به نوعی در هم تنیده می باشد و در مسیر تکامل با بسیاری از کنشگران و جوامع در ارتباط و تعامل است و

آشنایی با نحوه ارتباطات موجود و شناخت نقش هر کنشگر در این سیستم، میتواند به تحول و تکامل حسابداری از دو منظر حرفه و دانش کمک نماید (خواجوی، حلاج و گنجی، ۱۳۹۵).

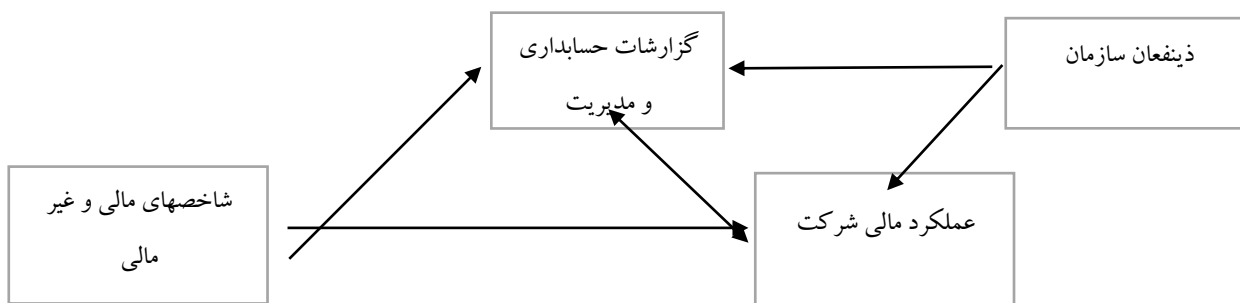
این پژوهش تدوین سرفصل یا کدینگ مالی هوشمندانه، استفاده از سیستم جامع مالی و تدوین بودجه در ارائه عملکرد مالی شرکت و در قالب گزارشات حسابداری مدیریتی را که با ارائه شاخص‌های مالی و غیرمالی همراه می‌باشد بررسی نموده تا مستند به آن عملکرد مدیران در راستای حفظ و نگهداشت و ارتقا منافع ذینفعان سازمان بررسی، شناسایی و اندازه‌گیری نماید.

مدل تحقیق و روش شناسی پژوهش

مدل تحقیق

مدل مطالعه به شکل زیر مشخص شده است:

شکل (۱): مدل مفهومی پژوهش

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، علمی، کاربردی است. جامعه آماری مطابق جدول ۲، شامل حسابداران شاغل در سطح حسابدار ارشد و مدیر مالی، حسابرسان داخلی، مدیران میانی و فنی و مهندسی است. ابزار گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای، میدانی و همچنین پرسشنامه در مقیاس ۵ نقطه‌ای لیکرت از نقطه شروع ۱ بسیار کم تا ۵ بسیار زیاد که در ۴ بخش طراحی شده است. در بخش اول پرسش‌های مرتبط با استفاده از شاخص‌های مالی و غیرمالی در ارتباط با گزارشات حسابداری مدیریت و بخش دوم به پرسش‌های مرتبط با استفاده از سیستم جامع مالی و همچنین سرفصل یا کدینگ حسابداری در ارتباط با گزارشات حسابداری مدیریت، در بخش سوم ارتباط بودجه و تطبیق عملکرد بودجه با گزارشات حسابداری مدیریت و در انتها تاثیر گزارش‌های حسابداری مدیریت با تصمیمات مدیران بررسی شده است. به منظور ضریب پایایی پرسش‌نامه به کارگیری حسابداری مدیریت با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه شد و پایایی آن ۷۴٪ به دست آمد که نشان از پایایی خوب پرسش‌نامه می‌باشد. برای تعیین روایی این پرسشنامه نیز از تعدادی از اساتید نظرخواهی شد و پس از اصلاحات لازم، روایی آنها مورد تأیید قرار گرفت.

جدول (۲): آمار توصیفی مشارکت‌کنندگان

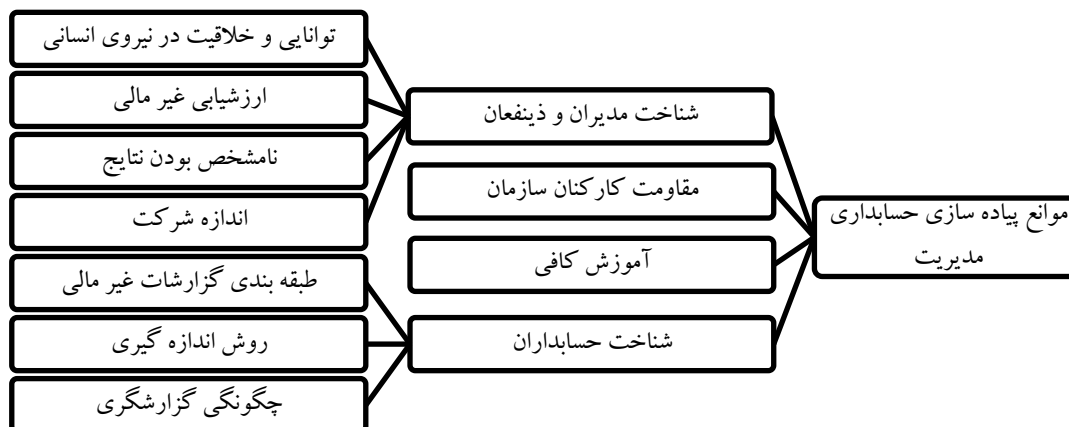
درصد فراوانی	فراوانی		
۲۴٪	۱۲	زن	جنسیت
۷۶٪	۳۸	مرد	
۲۴٪	۱۲	از ۳۱ تا ۴۰	سن

از ۴۱ تا ۵۰	۳۸	٪۷۶
کارشناسی	۵	٪۱۰
کارشناسی ارشد	۴۲	٪۸۵
دکتری	۳	٪۶

یافته‌های پژوهش

موانع پیاده‌سازی و اجرای گزارشات حسابداری مدیریت

شکل (۲): درختواره موانع پیاده‌سازی حسابداری منابع انسانی

جدول (۲): نتایج موانع پیاده‌سازی (منبع یافته‌های پژوهشگر)

رتبه بر اساس ضرایب	ضرایب (درصد)	فرضیه
سوم	۲۰	شناخت مدیران و ذینفعان
اول	۴۱	آموزش کافی
چهارم	۹	شناخت حسابداران
دوم	۳۰	مقاومت کارکنان سازمان

با توجه به نتایج حاصل از اولویت بندی کلی موانع پیاده‌سازی سیستم حسابداری مدیریت مطابق شکل ۲، به استناد نتایج جامعه آماری مندرج در جدول ۲ می‌توان بیان نمود که لزوم ایجاد آموزش در خصوص چگونگی و دلایل تهیه گزارشات حسابداری مدیریت به عنوان اولویت اول و سپس به ترتیب مقاومت کارکنان در بخش‌های غیرمالی و ارائه نتایج موثر پیاده‌سازی به مدیران، حسابداران، مدیران میانی و سایر کارکنان سازمان و همچنین فراهم آوردن شناخت کافی مدیران و ذینفعان سازمان در استفاده از آثار آن، آموزش به حسابداران و مدیران مالی در چگونگی استخراج و بیان اطلاعات و درنهایت بسترسازی برای همگامی و همراهی سایر کارکنان می‌تواند به رفع موانع پیاده‌سازی سیستم حسابداری مدیریت کمک شایانی نماید.

ضمن آن که به طور قطع مولفه‌های دیگری نیز تاثیر گذار خواهند بود که بایستی بنا به شرایط سازمان‌ها، پیش بینی و محاسبه گردد. این بدان معنی است که هیچ طرح جامعی برای سیستم حسابداری مدیریت وجود ندارد، بلکه بهترین طراح به شرایطی که در آن شرکت فعالیت میکند، وابسته است (رایت و اسمیت، ۲۰۰۰).

شاخص گذاری و استفاده از شاخص های مالی و غیرمالی حسابداری مدیریت

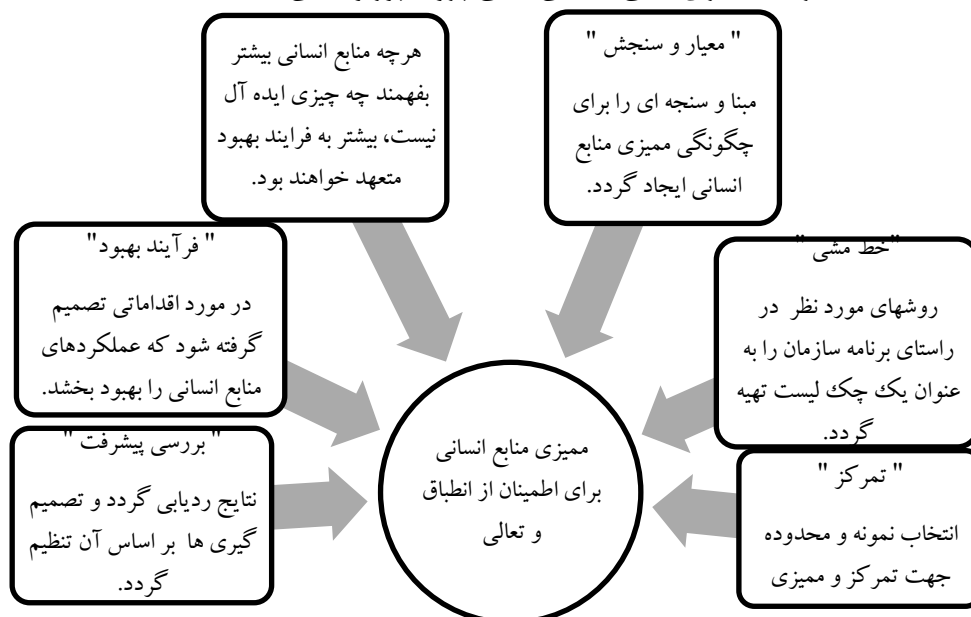
ممیزی و ایجاد شاخص های غیرمالی به تجزیه و تحلیل سیستماتیک و ارزیابی و بررسی اثربخشی عملکرد سازمانی گفته می شود. ممیزی هم برای مدیریت و هم برای متخصصان منابع انسانی درباره میزان و سهم مشارکت عملکرد مدیریت و مجموعه منابع انسانی برای تحقق اهداف استراتژیک و چشم انداز سازمان، بازخورد ایجاد خواهد نمود (پروانه- پور و خلفی، ۱۴۰۱) در واقع شاخص گذاری علی الخصوص زمانیکه در مقام مقایسه قرار گرفته، به صورت هدفمند نشان می دهد که عملکرد مدیران سازمان تا چه حد در جهت بهبود و بهره وری می باشد. در واقع هدف از این شاخص گذاری تشخیص میزان اثربخشی عملکرد در تمامی بخش های سازمان در مقایسه با درصد نیل به اهداف سازمانی (بودجه) می باشد.

در همین راستا، به عنوان یک راه حل برای ضعف مدل های اندازه گیری عملکرد سنتی، تعدادی از سیستم ها یا تکنیک های حسابداری مدیریت پیشرفته معرفی شد. نمونه هایی از این تکنیک ها، عبارتند از: مدیریت کیفیت جامع (TQM) هزینه یابی مبتنی بر فعالیت (ABC) بودجه بندی مبتنی بر فعالیت (ABB) کارت ارزیابی متوازن (BSC) مدیریت مبتنی بر ارزش (VBA) مطالعه تطبیقی (BNC) (سودبخش و جهانشاد، ۱۳۹۹).

برای اطمینان از اینکه شاخص سازی به نتایج مثبتی در مسیر تحقق چشم انداز سازمانی گام برمی دارد، بایستی این فرآیند به طور موثر مدیریت و بررسی گردد. در واقع با مدیریت در ممیزی مطابق شکل ۳ میتوان از همگام شدن کارکنان در نتایج حسابداری مدیریت با ایجاد انگیزه، ایجاد یک سیستم جایابی و پرخرشی درون سازمانی و ارتقای دانش و مهارت، به طور متناوب برای مجهز ساختن افراد با اطلاعات جدید و تازه، منابع انسانی را با چشم انداز و مأموریت شرکت همراه و همگام نمود (پروانه پور و خلفی، ۱۴۰۱).

در یک سازمان غیر متمرکز، مدیران میانی در سطوح مختلف ترجیح می دهند که بر اساس معیارها و شاخص های عملکردی در حوزه مسئولیتشان ارزیابی شوند، در حالی که در سیستم حسابداری مدیریت سنتی اطلاعات بطور جداگانه درباره فعالیت های سطوح مختلف سازمان تهیه نمی شود، که این باعث کاهش انگیزه و افزایش تضاد بین مدیران خواهد شد. بنابراین، انتظار میرود که حوزه گسترده اطلاعاتی حاصل از سیستم حسابداری مدیریت پیشرفته منجر به رفع مشکل و عملکرد بهتر سازمان شود (حجازی و اسدی و ایقان، ۱۳۹۲).

شکل (۳): فرآیند ممیزی منابع انسانی (منبع پروانه پور و خلفی، ۱۴۰۱)

سیستم مدیریت سازمان بایستی در راستای انطباق با چشم انداز و تعالی سازمانی به صورت مدلی یکپارچه که منطبق با چرخه بهبود سازمانی PDCA بوده و شامل چهار عنصر برنامه‌ریزی استراتژیک P، طرح ریزی فرآیندها D، ارزیابی عملکرد C و بهبود عملکرد A می‌باشد، قرار گیرد. مدیران سازمان در ابتدا نتایج بلند مدت مورد انتظار خود را در قالب اهداف کلان تعریف و بر اساس آن استراتژی‌های سازمان را تدوین خواهد نمود. سپس گزینه‌های مختلف استراتژی‌های شناسایی شده را با مشارکت و نظر تیم مدیریتی مورد ارزیابی، قضاوت و در نهایت انتخاب قرار خواهد داد. استفاده از شاخصهای غیرمالی از جمله شاخصهای منابع انسانی، تعمیر و نگهداری، تولید و بهره‌برداری و ... که بتوان با عیارسنجی مالی در گزارشات حسابداری مدیریت درج گردد، ضمن بهبود نتایج و عملکرد سطوح سازمان، ایجاد انگیزه و وفای و همدلی در بین مدیران سازمان نقش ارزنده‌ای را ایفا خواهد کرد.

با توجه به توضیحات و ارائه فرآیندهای ممیزی و شاخص سازی، نتایج بدست آمده از جامعه آماری به شرح زیر می‌باشد:

جدول (۳): نتایج پیاده سازی (منبع یافته‌های پژوهشگر)

شرح	ضعیف (درصد فراوانی)	در حدانتظار (درصد فراوانی)	عالی (درصد فراوانی)
تاثیر شاخصهای غیرمالی در گزارشات	۳۳٪	۱۵٪	۵۲٪
تاثیر سیستمهای ERP در ارائه گزارشات حسابداری مدیریت	---	---	۱۰۰٪
تاثیر کدینگ مالی در نتایج گزارشات	---	۲۳٪	۷۷٪
تاثیر بودجه و تطبیق بودجه در نتایج گزارشات حسابداری مدیریت	---	۱۷٪	۸۳٪
تاثیرات گزارشات حسابداری مدیریت در تصمیم‌سازی مدیران	---	---	۱۰۰٪

پر واضح است که اصلی ترین وظیفه حسابداران مدیریت ایجاد اطلاعات جامع از وضعیت سازمان به مدیران جهت تصمیم‌سازی میباشد. پس صرفاً استناد به گزارشات مالی در حسابداری مدیریت شرط لازم است ولی در ارائه عملکرد سازمان کافی نیست. تمامی متغیرهای محیط کسب و کار، اخلاق، فرهنگ سازمانی بر کاربرد سیستم مدیریت اطلاعات حسابداری تأثیر دارند و استفاده از سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت بر کیفیت حسابداری مدیریت اطلاعات تأثیر می‌گذارد (آستوری، ۲۰۱۵). بر اساس نتایج جامعه آماری چگونگی تبدیل نتایج شاخص‌های غیرمالی به اطلاعات مالی واضح و روشن نبوده است، با این وجود تأثیر شاخصهای غیر مالی در بیان وضعیت شرکت به ذینفعان و در گزارشات حسابداری مدیریت مثبت و مفید ارزیابی نموده است.

هنگامی که سیستم پشتیبانی اطلاعات یکپارچه نباشد وظیفه ارائه اطلاعات یکپارچه به مدیران ناکارآمد و پرهزینه خواهد بود. علاوه بر این، عدم هماهنگی بین سیستم مالی و غیرمالی می‌تواند تصمیمات مدیریتی بدی ایجاد کند (آستوری، ۲۰۱۵).

امیری نصب و مهرآذین در پژوهش خود به نقل از واتسون و اسکیدر بیان می‌دارد سیستم ERP یک بسته نرم افزاری کامل بر مبنای سیستمی است که اکثر الزامات مفید و مورد نیاز در تمام حوزه‌های مالی، منابع انسانی، تولید و فروش و بازاریابی را دارا بوده و دخالت دارد. در نرم افزارهای ERP به دلیل جامعیت و در دسترس بودن اطلاعات امکان جمع‌بندی و تدوین گزارشات به تفکیک سطوح سازمانی امکان پذیر خواهد بود و نتایج جامعه آماری بدین مفهوم می‌باشد که استفاده از ERP تدوین گزارشات حسابداری مدیریت را تقویت و بهبود خواهد بخشید. تحقیقات تجربی اخیر در کشورهای غربی نشان می‌دهد که حسابداری مدیریت برای نگه داشتن ارتباط خود با تغییرات امروزی در سطح جهان،

باید با تغییر در نیازهای مدنظر مدیران هماهنگ شود. بسیاری از شرکت ها برای بقا در بازارهای رقابتی، ناگزیرند با استفاده از روش های نوین در جهت بهبود مستمر کیفیت، کنترل و کاهش بهای تمام شده محصولات خود بکوشند. ابزارهای حسابداری مدیریت نیز از این تغییرات متأثر بوده و در مسیر رشد قرار گرفته است (نظام پور و عسکری شامه آبادی، ۱۴۰۱).

استفاده از کدینگ (سرفصل ها) حسابداری که متناسب با صنعت مربوطه باشد به طور قطع در تفکیک استاندارد هزینه های جاری از سرمایه ای و همچنین تفکیک بر اساس سطوح هزینه در مراکز خدمات تاثیر بهینه ای در تعیین صحیح بهای تمام شده و شناسایی مصارف شرکت در سطوح سازمانی خواهد داشت. تاثیر این تفکیک نه به طور مستقیم ولی در کنار استفاده از نرم افزارهای ERP تاثیر مثبت و تعیین کننده ای در سرعت بخشیدن به تهیه گزارشات حسابداری مدیریت بر عهده خواهد داشت.

تهیه گزارشات بودجه ای به صورت دوره ای مبنایی برای ارزیابی عملکرد و مقایسه نتایج واقعی با اهداف از پیش تعیین شده فراهم می آورد با این وجود مسئولیت تهیه بودجه و اجرای آن در سازمان به عهده مدیریت است. بودجه بندی به یکی عنوان از ابزارهای اصلی مدیریت و انگیزه ایجاد و عملکرد اندازه گیری ها، هدایت سازمان برای مردم در نظر گرفته شده است. (ذاکر و نخعی، ۱۴۰۰)

لازم به ذکر است که بازارهای رقابتی به شرایطی گفته میشود که در آن تولید کنندگان نسبتاً زیادی فعالیت می کنند، در ای نیازها تولید کننده ای موفقتر خواهد بود، که به خواسته های بازار مصرف کنندگان توجه بیشتری داشته باشد (رهنمای رودپشتی، ۱۳۹۵). اندازه شرکت رابطه بین استفاده از ابزارهای حسابداری مدیریت و عملکرد شرکت را تقویت می کند. بدین معنی که با افزایش اندازه شرکت، شدت رابطه بین استفاده از ابزارهای حسابداری مدیریت و عملکرد شرکت افزایش می یابد (جمشیدی نوید و همکاران، ۱۴۰۰). بر همین اساس رابطه حسابداری مدیریت با بودجه و تصمیمات مدیران رابطه معنادار و تاثیرگذاری می باشد.

شیوه گزارش دهی نتایج حسابداری مدیریت به ذینفعان

امروز مشخص شده است که اطلاعات استخراج شده بر اساس حسابداری مدیریت در تصمیم گیری مدیران تاثیر بسازی خواهد داشت و به نظر می رسد که نتایج این گزارشات در تحلیل های حسابداری مالی، بر رفتار سرمایه گذاران، تحلیلگران مالی و مدیران سازمان ها بیشتر از سایر ذینفعان داخلی و خارجی می باشد. سازمان ها برای دستیابی به اهداف و چشم اندازهای خود همواره باید برآورد صحیح و تا حد زیادی جامع از منابع و ذخایر خود داشته باشند. همچنین بهتراست میزان دستیابی به این اهداف را همراه با میزان اثر بخشی منابع و امکانات موجود سنجید (پروانه پور و خلفی، ۱۴۰۱).

بایستی توجه نمود استفاده از نتایج تبدیل اطلاعات غیر مالی به مالی ضمن جامعیت به گزارشات حسابداری مدیریت، تاثیری در افزایش سطوح هزینه نخواهد داشت بلکه از نگاهی عمیق تر می توان نتایج این اطلاعات را به عنوان دارایی تلقی نمود و روند بهبود در سطوح مختلف سازمان را ارائه شاخص ها و نمودار و در مقام مقایسه به اثبات رساند.

در هر حال تغییر گزارشات از شکل سنتی امکان پذیر نمی باشد و در سال های اخیر تغییرات لازم در استانداردهای حسابداری صورت گرفته است، اما با وجود این تغییرات، در کنار اصلاحات در تهیه صورت های مالی، ارائه گزارشات حسابداری مدیریت در قالب هایی فراتر از بودجه و تحلیل های بیشتری که متشکل از گزارشات غیرمالی سازمان باشد به طور حتم در بهبود تصمیم گیری مدیران تاثیرگذار خواهد بود.

بحث و نتیجه گیری

مستند به تحقیقات صورت پذیرفته در این پژوهش، استفاده از تحلیل‌ها و گزارشات حسابداری مدیریت که نتایج مالی و غیرمالی از عملکرد سازمان را پوشش دهد، در بهبود فرآیندها و تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی حائز اهمیت می‌باشد. عموماً ترس از ارائه عملکرد در سطوح سازمان یکی از چالش‌های تدوین نتایج غیرمالی می‌باشد که بایستی با مدیریت شرایط و ارائه نتایج به مدیران سازمان ضمن ایجاد همدلی در سطوح مدیران میانی، به بهبود فرهنگ سازمانی کمک نمود. جمشیدی‌نوید و همکاران (۱۴۰۱) با تأیید تأثیر استفاده از ابزارهای نوین حسابداری مدیریت بر عملکرد شرکتها، بیان داشتند که استفاده از ابزارهای نوین حسابداری مدیریت در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران منجر به ارائه اطلاعات مربوط تر و در نتیجه تصمیم‌گیری بهتر توسط مدیران شرکتها خواهد شد. همچنین شناسایی و تفکیک هزینه‌ها همراه با استفاده از نرم افزارهای ERP در تهیه گزارشات حسابداری مدیریت تأثیر قابل توجهی خواهد داشت. اما بایستی اذعان داشت که هر تغییری در نحوه مدیریت سازمان‌ها، استفاده از نرم‌افزارها و تدوین گزارشات مدیریتی توسط نیروی انسانی انجام می‌پذیرد، لذا آموزش، خود اظهاری با هدف مشخص نمودن مسیر بهبود، از سوی کارکنان و در مقابل تدوین شیوه جبران خدمات مناسب، افزایش مهارت و ارتقا، تبدیل تهدیدها به فرصت از سوی مدیران در افزایش فرهنگ سازمانی و دستیابی به اهداف و چشم اندازهای سازمان موثر خواهد بود.

جامعه نمونه این پژوهش از بین حسابداران ارشد و مدیران مالی و فنی و مهندسی و اساتید دانشگاهی جوان و در عین حال باتجربه در استان کرمانشاه انتخاب گردید که حضور و هم‌راستایی موسسات و مراکز آموزشی و سازمان‌های مالی از جمله بورس اوراق بهادار را در ارائه آموزش به مخاطبین در خصوص چگونگی تحلیل و استفاده از این اطلاعات توسط سرمایه‌گذاران و تحلیل‌گران بسیار موثر می‌داند.

منابع

- ✓ امیری نسب، منیر، مهرآذین، علیرضا، (۱۳۹۲)، مقایسه مدیران نوآور و سازشگر در پذیرش، استفاده و پیاده سازی سیستم برنامه ریزی منابع سازمان، حسابداری مدیریت، دوره ۶، شماره ۱۹، صص ۱۵-۲۶.
- ✓ باباجانی، جعفر، قربانی زاده، وجه اله، خنکا، عبدالخالق، (۱۳۹۶)، آینده پژوهی حسابداری مدیریت: از منظر آموزش و پژوهش. پژوهشهای تجربی و حسابداری، سال ۹، شماره ۳۵، صص ۷۷-۹۶.
- ✓ پروانه پور، جواد، خلفی، سعید، (۱۴۰۱)، حسابداری منابع انسانی به عنوان ابزاری موثر بر تصمیمات مدیران در قبال کارکنان و استفاده ذینفعان سازمان، نشریه علمی رویکردهای پژوهشی نوین مدیریت و حسابداری، دوره ۶، شماره ۲۳، صص ۷۷۹-۷۹۷.
- ✓ رهنمای رودپشتی، فریدون، گودرزی، احمد، (۱۳۹۲)، حسابداری مدیریت انتقادی، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال ۲، شماره ۵، صص ۱-۱۴.
- ✓ رهنمای رودپشتی، فریدون، بنی مهد، بهمن، میرسعیدی، سیدجعفر، (۱۳۹۳)، مدرنیته و حسابداری مدیریت، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال ۳، شماره ۱۲، صص ۱۹-۳۵.
- ✓ خانی، عبدالله، احمدی، مرتضی، (۱۳۹۰)، نقش کارت متوازن در پیاده سازی گونه های استراتژیک مایلز و اسنو، حسابداری و مدیریت مالی، شماره ۷، صص ۲۳-۳۸.
- ✓ خواجهی، شکرالله، حلاج، محمد، گنجی، کیانوش، (۱۳۹۵)، مقایسه نظریه دامنه و نظریه روش در پژوهشهای حسابداری مدیریت با تأکید بر نظریه کنشگر شبکه، فصلنامه حسابداری مدیریت، دوره ۹، شماره ۲۹، صص ۴۶-۵۹.

- ✓ جودکی چگنی، زهرا، باغومیان، رافیک، (۱۴۰۱)، پارادایم تفسیرگرایی در حسابداری مدیریت: تعامل گرایی نمادین و ساختارگرایی، مطالعات حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۱، شماره ۴۴، صص ۵۳-۶۸.
- ✓ حجازی، رضوان، اسدی وایقان، لیلان، (۱۳۹۲)، بررسی تاثیر عدم اطمینان محیطی ادراک شده بر رابطه بین سیستم حسابداری مدیریت و عملکرد شرکت ها در ایران، فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره دوم، شماره ۸، صص ۱۳-۲۴.
- ✓ شکرخواه، جواد، قربانی، محمود، فلاح، هادی، (۱۳۹۳)، نقش تجربه در تصمیم گیری های مدیریت و جایگاه حسابداران مدیریت، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره ۳، شماره ۱۰، صص ۱۰۷-۱۱۶.
- ✓ شیرزاد، علی، حقیقی، ریحانه، (۱۳۹۴)، نقش حسابداری مدیریت در قرن ۲۱، کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری.
- ✓ سحری، محمدرضا، پورزمانی، زهرا، (۱۴۰۱)، تبیین الگوی ویژگی های حاکمیت شرکتی با محوریت حسابداری مدیریت استراتژیک و حسابداری مدیریت، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی (پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابرسی)، دوره ۱۴، شماره ۵۵، صص ۱۲۱-۱۴۳.
- ✓ رهنمای رودپشتی، فریدون، (۱۳۹۵)، حسابداری مدیریت استراتژیک، تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.
- ✓ سیدمجاوری، میرصابر، (۱۴۰۱)، مطالعه نقش تکنیک های حسابداری مدیریت در راهبری سازمان ها، نشریه علمی رویکردهای پژوهشی نوین مدیریت و حسابداری، دوره ۶، شماره ۲۳، صص ۱۳۴۴-۱۳۶۱.
- ✓ سجادی، سید حسین، اثنی عشری، حمیده، شاکری، اکبر، (۱۴۰۲)، فرهنگ نتیجه گرا و فن های حسابداری مدیریت استراتژیک، پیشرفت های حسابداری، دوره ۱۵، شماره ۱، صص ۱۷۵-۲۰۸.
- ✓ شیخ باقری، فرید، یعقوب نژاد، احمد، کیقبادی، امیر رضا، حیدرپور، فرزانه، (۱۴۰۳)، تأثیر همگرایی توانمندی حسابداران با چارچوب صلاحیت حسابداری مدیریت بر عملکرد مالی، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره ۱۳، شماره ۵۱، صص ۲۵۵-۲۶۸.
- ✓ سودبخش، امیر، جهانشاد، آریتا، (۱۳۹۹)، ارزیابی توان تبیین شاخص های حسابداری مدیریت در نظام ارزیابی سلامت بانکی، تهران، دانش حسابداری و حسابداری مدیریت، شماره ۳۵، صص ۳۱۹-۲۹۹.
- ✓ محمدرضاخانی، وحید، سلیمانی، محمد، (۱۳۹۶)، مطالعات حسابداری و حسابرسی، شماره ۲۱، صص ۱۳۸-۱۵۸.
- ✓ ملک حسینی، حمیدرضا، عرب صالحی، مهدی، فروغی، داریوش، (۱۴۰۰)، تاثیر فرهنگ سازمانی از طریق تکنیک های حسابداری مدیریت نوین بر عملکرد مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پژوهش های حسابداری مالی، دوره ۱۳، شماره ۲، صص ۷۹-۱۰۰.
- ✓ وطن پرست، محمدرضا، تصدّی کاری، محمّدجواد، احمدزاده لایق، نرگس، (۱۳۹۷)، مروری بر تاریخچه و تکنیک های حسابداری مدیریت، چشم انداز حسابداری و مدیریت، دوره ۱، شماره ۲، صص ۳۹-۵۳.
- ✓ یعقوبیان، شیرمحمد، جمشیدی نوید، بابک، قنبری، مهرداد، نادمی، آرش، (۱۴۰۰)، ارائه مدل اقتضایی ارزیابی عملکرد شرکت ها با تاکید بر نقش ابزارهای نوین حسابداری مدیریت، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره ۱۰، شماره ۳۷، صص ۱۱۳-۱۲۷.
- ✓ نمازی، محمد، کرمشاهی، بهنام، (۱۴۰۰)، نقش واسطه ای فن های حسابداری مدیریت بر رابطه کنشگران سازمانی و عملکرد مالی شرکت های تولیدی، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره ۱۰، شماره ۳۸، صص ۴۵-۶۶.

- ✓ نظام پور عشرت، عسکری شاهم آبادی محمدجابر، (۱۴۰۱)، مطالعه نظری ابزارهای حسابداری مدیریت در توانایی مدیران، نشریه علمی رویکردهای پژوهشی نوین مدیریت و حسابداری، دوره ۶، شماره ۲۳، صص ۱۲۶۰-۱۲۶۹.
- ✓ Al-Delawi A.S., Ramo W.M. (2020). The impact of Accounting information system on performance management.
- ✓ Budiarto, D. S., Prabowo, M. A., Djajanto, L., Widodo, K. P., & Herawan, T. (2018). Accounting information system (ais) alignment and non-financial performance in small firm: a contingency perspective. Paper presented at the International Conference on Computational Science and Its Applications.
- ✓ Faiz Said Bachmid (2016). The Effect of Accounting Information System Quality on Accounting Information Quality. Research Journal of Finance and Accounting, Vol. 7, No. 20.
- ✓ Hosain, M. S. (2019). The Impact of Accounting Information System on Organizational Performance: Evidence from Bangladeshi Small & Medium Enterprises. Journal of Asian Business Strategy, 9(2), 133.
- ✓ Reid, G., & Smith, J. (2000). The impact of contingencies on management accounting system development. Management Accounting Research, 11(4), 427-450.
- ✓ Susanto, A., & Meiryani, M. (2019). The impact of Environmental Accounting Information System Alignment on Firm Performance and Environmental Performance: A case of Small and Medium Enterprises s of Indonesia. International Journal of Energy Economics and Policy, 9(2), 229.
- ✓ Trang Huyen DO, Huyen Mong LE, Diem Thuy Thi LUONG, Quanh Thi TRAN (2020). Relationship between the management accounting information usage, market orientation and performance: Evidence from Vietnamese tourism firms .
- ✓ Widia Astuty. (2021). An Analysis of the Effects on Application of Management Accounting Information Systems and Quality Management Accounting Information. Information Management and Business Review, Vol. 7, No.3.pp.80-92.